

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 167/2016-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Cibíkom, Advokátska kancelária, Tomášiková 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 9/2014 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 9/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 26. novembra 2014.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) sp. zn. PK-2 T 14/2013 z 26. mája 2014 (ďalej „rozsudok špecializovaného trestného súdu“) uznaný za vinného v bode 1 rozsudku zo zločinu založená, zosnovana a podporovaná zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a v bode 2 skutok 9 b) rozsudku z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich drazanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Za to mu bol uložený trest odňatá slobody vo výmere 23 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupnom strázenia.

Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ sám, ako aj prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, v ktorom napádal výrok o vine a treste. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 To 9/2014 z 26. novembra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok prvostupnoveho súdu vo vzťahu k sťažovateľovi vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uložil mu úhrnný trest odňatá slobody v trvaní 21 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupnom strázenia.

Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd sa dopustil porušená práva na spravodlivý proces najmä tým, že sa v rozhodnutí o odvolaní vo vzťahu k jeho osobe obmedzil len na stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by potvrdili alebo vyvrátili relevantné tvrdená uvedené v odvolaní. Napadnutý rozsudok je preto nezlučitelny s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Najvyšší súd porušil práva sťažovateľa aj tým, že vo výrokovej časti rozsudku absentuje rozhodnutie o odvolaní. Odvolací súd podľa sťažovateľa nerozhodol o jeho odvolaní úplne, pretože nerozhodol aj o výroku o vine, ktorý v odvolaní namietal. V tejto súvislosti poukázal

aj na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 187/07, podľa ktorého „každý hoci aj zákonom predvídaný zásah do základných práv a slobôd, musí mať svoj základ v súdnom rozhodnutí (jeho výrokovej časti), lebo len s ním zákon spája právne účinky“.

V konaní podľa sťažovateľa tiež došlo k deformácii dôkazu – výpovede svedka [REDAKOVANÉ] a jej hodnotenia vo vzťahu k jeho osobe. Z odôvodnenia rozsudku špecializovaného trestného súdu vyplýva, že tento ho mal uznať v bode I rozsudku za vinného len na základe svedeckých výpovedí, najmä svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ]. Ostatné osoby, ktoré v predmetnej veci vypovedali a na ktoré súd prvého stupňa poukazoval, sa k jeho osobe žiadnym spôsobom nevyjadrovali. Niektorí z týchto svedkov podľa sťažovateľa dokonca vypovedali účelovo, v snahe získať čo najnižší trest. Dokonca ani výpoveď [REDAKOVANÉ] nezodpovedá tomu, ako bola vykonaná a zaznamenaná na hlavnom pojednávaní. Tento svedok podľa sťažovateľa neuviedol žiadne skutočnosti týkajúce sa jeho postavenia v štruktúre zločineckej skupiny, že by mal od začiatku vytvorenia spoločenstva „[REDAKOVANÉ]“ byť jej členom. Pri jeho osobe mal tento svedok vypovedať tak, že nebol svedkom žiadnej trestnej činnosti sťažovateľa.

Sťažovateľ nesúhlasí s konštatovaním špecializovaného trestného súdu, že „... obžalovaný [REDAKOVANÉ] vydávaním ústnych pokynov riadil členov výkonnej zložky a to obžalovaných [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]...“. Uvedené podľa sťažovateľa nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a takúto skutočnosť nepreukazuje jediný dôkaz, dokonca ani výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]. Špecializovaný trestný súd v rozsudku tiež uviedol, že «... obžalovaný [REDAKOVANÉ] v postavení rozhodovacej a riadiacej zložky na 3. stupni úrovne riadenia v hierarchickej štruktúre spoločenstva [REDAKOVANÉ], priamo podriadený obžalovanému [REDAKOVANÉ], od doby vytvorenia spoločenstva do 15. 11. 2011 v regióne [REDAKOVANÉ], organizačne a materiálne zabezpečoval obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami spôsobom uvedeným v bode II 9, v prípade potreby obnovenia poriadku v pohostinských a reštauračných zariadeniach, z ktorých plynuli spoločenstvu [REDAKOVANÉ] zisky vo forme „výpalného“, zabezpečoval príchod výjazdu, rozdeľoval služby biletárov v týchto zariadeniach, pokynmi organizoval a usmerňoval ich činnosť, včítane činnosti odsúdeného člena spoločenstva

██████████ a ██████████, ktorí sa pod jeho vedením podieľali na obchode s omamnými a psychotropnými látkami, sám operatívne vykonával činnosť biletára a ochrancu obžalovaného ██████████, mesačne vyberal od dealerov platby za ochranu, ktoré odovzdával ██████████, a v spoločenstve ██████████ vykonával výcvik zameraný na špeciálnu ochranu osôb.». Sťažovateľ argumentuje tým, že «neexistuje žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že som v prípade potreby obnovenia poriadku v pohostinských a reštauračných zariadeniach, z ktorých plynuli spoločenstvu ██████████ zisky vo forme „výpalného“, zabezpečoval príchod výjazdu, rozdeľoval služby biletárov v týchto zariadeniach, pokynmi organizoval a usmerňoval ich činnosť. Napokon takáto činnosť, mi ani v obžalobe nebola kladená za vinu, a teda v tomto smere porušil súd aj základnú zásadu trestného konania, keď prekročil obžalovaciu zásadu.».

Rovnako podľa sťažovateľa neboli žiadnym dôkazným prostriedkom podporené ani skutkové závery, že by mal operatívne vykonávať činnosť biletára, ani vykonávať činnosť v spoločenstve ██████████ zameranú na špeciálnu ochranu. Nepriama výpoveď svedka ██████████ bola podľa sťažovateľa podporená len ďalšou nepriamou výpoveďou svedka ██████████, ktorý mal vypovedať len v súvislosti s jeho činnosťou ako člena skupiny vždy inak, pričom jeho výpoveď nie je možné žiadnym hodnoverným spôsobom verifikovať. Sťažovateľ poukazuje tiež na to, že v prípade výpovede tohto svedka vo vzťahu ku skutku v bode I rozsudku ide len o sprostredkované informácie. Sťažovateľ popiera, že by bol členom zločineckej skupiny, resp. že bol pre ňu niekedy činný.

Sťažovateľ ďalej namieta, že najvyšší súd sa nezaoberal žiadnou z jeho námietok, ktoré uviedol odvolaní. Následne v sťažnosti rozoberá podstatné skutočnosti, ktorými sa najvyšší súd nezaoberal. Zastáva názor, že v celom konaní nebola preukázaná existencia zločineckej skupiny, nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval naplnenie skutkovej podstaty trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. V nadväznosti na to poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tos 8/2012 z 9. mája 2012, v ktorom mal najvyšší súd podrobne rozobrať zákonné znaky zločineckej skupiny, ktoré však v konaní, ktoré bolo proti nemu vedené, neboli preukázané. Rovnako v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané,

že by mal byť na treťom stupni riadenia tejto zločineckej skupiny, že by mal dávať pokyny iným osobám, ani že by nosil oblečenie, ktoré bolo príznačné pre skupinu „[REDACTED]“

Sťažovateľ namieta, že závery súdu prvého stupňa nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, súd prvého stupňa sa náležitým spôsobom nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami a svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia špecializovaného trestného súdu podľa sťažovateľa nevyplýva, ako sa vysporiadal s jeho relevantnou argumentáciou, „*resp. z neho priamo vyplýva, že žiadnym spôsobom sa ňou vôbec nezaoberal, keďže okrem konštatovania účelovosti, neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné charakterizovať ako adekvátne a preskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia, a rovnako tak nebola konštatovaná ani irelevantnosť takejto argumentácie...*

... odvolací súd konal rovnakým spôsobom a pochybenia prvostupňového súdu neodstránil.“

Vo vzťahu k bodu II 9b) rozsudku špecializovaného trestného súdu sťažovateľ uvádza, že tento skutok nie je možné právne kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ zastáva názor, že „*súd prvého stupňa pri obžalovacej zásade musí rozhodovať o skutku, ako je uvedený v obžalobe, prípadne pri zachovaní totožnosti skutku ho môže modifikovať. Súd síce nie je viazaný právnou kvalifikáciou skutku, ale je viazaný skutkom vymedzeným obžalobným návrhom. Pokiaľ ide o skutkové okolnosti tieto je súd oprávnený meniť prípadne dopĺňať za predpokladu, že bude zachovaná totožnosť skutku, ak takéto skutkové okolnosti vyplynuli z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní oproti obžalobnému návrhu. Aby však bolo možné skutok kvalifikovať ako trestný čin potom takýto skutok musí spĺňať zákonom požadované znaky žalovaného trestného činu. A v tomto smere nie je ani súd oprávnený nahrádzať činnosť prokurátora z hľadiska vymedzenia skutku ako trestného činu.“* V tejto súvislosti podľa sťažovateľa súd prvého stupňa premodifikoval skutok uvedený v bode 9 obžaloby a doplnil ho aj o čiastkové útoky, ktoré nikdy neboli predmetom obžaloby a nikdy proti nim nebolo začaté trestné stíhanie. Vymedzenie tohto skutku po skutkovej ani právnej stránke nie je pri jeho osobe

možné považovať za trestný čin. Vo vzťahu k prvému a tretiemu čiastkovému útoku podľa sťažovateľa chýba zdôvodnenie zo strany súdu prvého stupňa. K prvému čiastkovému útoku mal vypovedať len jeden svedok, ktorého výpoveď nebola podporená žiadnym iným dôkazom. Obdobne to podľa sťažovateľa bolo aj v prípade tretieho čiastkového útoku. Sťažovateľ je toho názoru, že ani v tomto prípade sa súd prvého stupňa náležite nevyporiadal so všetkým relevantnými námietkami ani s hodnotením dôkazov. Sťažovateľovi nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd prvého stupňa rozšíril právnu kvalifikáciu skutku oproti obžalobe. Podľa sťažovateľa „z celého dokazovania nevyplývala skutočnosť, že boli obžalovanými osobami fyzicky trestané iné osoby. Rovnako tak nebolo preukázané platenie pravidelných platieb vo výške 500,- EUR za ochranu tak ako je to vymedzené v tomto bode obžaloby. Tieto skutočnosti sa však už ani nespomínajú v napadnutom rozsudku, teda ani súd prvého stupňa ich nepovažoval za preukázané.“. Nie je mu tiež zrejmé, prečo ho súd prvého stupňa uznal za vinného, keď sa u neho nikdy nenašli drogy. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je vôbec zrejmé, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol. Sťažovateľ ďalej uvádza, že „ďalším pochybením nemenej podstatným zo strany prvostupňového súdu je aj skutočnosť, že chýba odôvodnenie vo vzťahu k mojej osobe ku skutku pod bodom II 9b/ rozsudku, z ktorého som bol uznaný vinným k zákonnému znaku obzvlášť závažného zločinu aj podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona, t. j. spáchania tohto konkrétneho skutku formou zločineckej skupiny“. Uvedené pochybenia podľa sťažovateľa neodstránil ani najvyšší súd v konaní o jeho odvolaní.

Na základe svojej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

«1. Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp. zn.: 2 To 9/2014 porušil základné práva [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na spravodlivé súdne konanie a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie (správne má byť „rozsudok“, pozn.) Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 11. 2014 pod sp. zn.: 2 To 9/2104 (správne má byť „2 To 9/2014“, pozn.) sa v časti týkajúcej [REDAKOVANÉ] zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd SR povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. Milana Cibika do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou,

porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a napadnutým rozsudkom. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ napáda predovšetkým skutkové zistenia, hodnotenie dôkazov, právnu kvalifikáciu trestného činu v bode II 9b) odsudzujúceho rozsudku, nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami sťažovateľa súdom prvého stupňa, ako aj najvyšším súdom, nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ako aj to, že vo výrokovej časti napadnutého rozsudku absentuje rozhodnutie najvyššieho súdu o odvolaní sťažovateľa.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom na zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany

garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nie je medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto sa ich namietané porušenie skúma spoločne.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Ústavný súd preto v zásade nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (IV. ÚS 287/04). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu preskúmať, či skutkové a právne závery najvyššieho súdu, ku ktorým najvyšší súd dospel v napadnutom konaní a o ktoré oprel napadnutý rozsudok, neboli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a či jeho postup, ako aj napadnutý rozsudok je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný a či zároveň v dôsledku tohto postupu najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd posudzoval odvolanie sťažovateľa spolu s odvolaniami ostatným obžalovaným. Po posúdení obsahu jednotlivých odvolaní najvyšší súd bol toho názoru, že tieto napádajú rozsudok vo všetkých výrokoch, ktoré vyzneli v neprospech obžalovaných a aj vo vzťahu ku konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo, pričom obžalovaní (vrátane sťažovateľa) napádali najmä skutkové zistenia, resp. hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, nevykonanie niektorých obhajobou navrhovaných dôkazov (aj s ďalšími návrhmi na vykonanie dôkazov), právnu kvalifikáciu činov uvedených v odsudzujúcej časti rozsudku, neprimeranosť uloženého trestu odňatia slobody a pod. *Najvyšší súd na základe podaných odvolaní „podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým bolo podané odvolanie, ako aj na výrok o vine nadväzujúcich výrokov v rozsahu, v ktorom bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 317 ods. 2 Tr. por. (teda všetkých výrokov rozsudku ŠTS). Na dôvody, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. (pri prieskume výroku o treste a ďalších nadväzujúcich výrokov podľa § 317 ods. 2 Tr. por. v celom rozsahu)...*

Najvyšší súd zistil, že odvolania obžalovaných a manželky obžalovaného [REDACTED] okrem obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED] (ktoré boli podľa § 319 Tr. por. zamietnuté), sú sčasti dôvodné...“

Vo vzťahu k odvolaniam obžalovaných (uvedené je relevantné aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že vo výrokovej časti napadnutého rozsudku absentuje rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odvolaní) najvyšší súd ďalej uviedol: *„Odvolací súd podľa § 319 Tr. por. zamietne odvolanie, ak je v celom rozsahu nedôvodné. Pri čiastočnej dôvodnosti odvolania zruší dôvodne napadnutú časť (výrok alebo výroky) rozsudku a nedôvodné napadnutý výrok ponechá nedotknutý; vždy však zruší výrokom o vine podložené výroky v prípade uvedenom v § 321 ods. 2 veta druhá a ods. 3, Tr. por. (ex lege).*

Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania, alebo na základe odvolaním vyvolaného zákonného prieskumu (§ 317 ods. 2 Tr. por.), zrušil inú časť napadnutého rozsudku, má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu ku odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Tr. por.)...“

Najvyšší súd v napadnutom konaní zrušil na podklade odvolania sťažovateľa rozsudok špecializovaného trestného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu [sťažovateľovi bol rozsudkom špecializovaného trestného súdu uložený podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. h) a § 38 ods. 2 a 4 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 23 rokov a podľa § 43 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bol zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia] a uložil mu podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1 a 2, § 36 písm. j) a § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov.

Pokiaľ ide o výsledok odvolacieho konania, najvyšší súd uvádza, že *„rozsudok odvolacieho súdu odôvodní zmeny, ku ktorým došlo oproti napadnutému rozsudku a ktoré sú uvedené vo výroku tohto rozsudku (ako už bolo uvedené, sčasti sú vyvolané odvolacími námietkami a sčasti boli vykonané ex offio – teda bez ohľadu na tieto námietky). Pokiaľ ide o ostatné odvolacie námietky, úlohou odvolacieho súdu je na ne odpovedať, ak sú pre rozhodnutie relevantné (významné) a ak je riešená otázka aspoň sčasti sporná. K tomu je potrebné uviesť, že časť odvolacích námietok smerovala proti okolnostiam, ktoré neboli*

východiskom pre rozhodovanie súdu prvého stupňa alebo proti dôkazom, ktoré nesmerovali proti takým okolnostiam (okolnostiam, na ktorých je rozhodnutie založené). Vo zvyšnom rozsahu považuje odvolací súd odôvodnenie napadnutého rozsudku (vo vzťahu ku skutkovým i právnym otázkam) za dostatočné a odkazuje naň.“.

Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa najvyšší súd „*v súlade so zásadou bezprostrednosti, pri prieskume dôkazno-hodnotiacich úvah súdu prvého stupňa ponechal jeho závery nedotknuté, ak im nemohol vytknúť vecnú neopodstatnenosť alebo nevyrovnanie sa s relevantnými okolnosťami, a to aj v prípade, ak bolo alternatívne možné dospieť k iným záverom (ak však súd prvého stupňa rešpektoval štandardné princípy hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por.)*“. Podľa najvyššieho súdu konanie netrpelo takými procesnými chybami, ktoré by mali za následok zrušenie rozhodnutia. Najvyšší súd bol toho názoru, že „*rozsudok súdu prvého stupňa vyčerpá odsúdením alebo oslobodením celý predmet obžaloby... Tento postup bol vecne správny a zodpovedal reálnemu vymedzeniu konania obsiahnutého v obžalobe do skutkovej podoby, pri zachovaní zásady totožnosti skutku (pričom vzťah jednotlivých bodov obžaloby a napadnutého rozsudku je uvedený v jeho odôvodnení)*“.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa predstavuje podľa najvyššieho súdu v jeho odsudzujúcej časti súvzťažnosť medzi skutkami v bode I (zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného poriadku) a skutkami (väčšinou skutkov) uvedenými v bode II v odsudzujúcej časti výroku o vine. Základom tejto súvzťažnosti je podľa najvyššieho súdu existencia a činnosť zločineckej skupiny uvedenej v bode I s určitým zameraním, ktoré konštatoval špecializovaný trestný súd a najvyšší súd tento skutkový a právny záver v jeho podstate potvrdil. Z hľadiska podstaty skutkových zistení na základe výsledkov dokazovania a im zodpovedajúcej právnej kvalifikácie najvyšší súd v zmysle už uvedeného poukazuje na odôvodnenie rozsudku špecializovaného trestného súdu, ktorý sa s danou problematikou náležite vysporiadal. Rovnako najvyšší súd odkázal na odôvodnenie súdu prvého stupňa, aj pokiaľ ide o naplnenie znakov skutkovej podstaty zločinu podľa § 296 Trestného zákona.

Najvyšší súd vo vzťahu ku skutku v bode I rozsudku tiež uvádza: «*Otázka totožnosti skutku u viacerých odvolateľov (táto námietka sa v jej všeobecnej charakteristike týka i skutkov v bode II. výroku napadnutého rozsudku).*

Uplatnené odvolacie námietky v tomto smere nie sú dôvodné.

Pojem totožnosti (identity) skutku vyložila súdna prax vo svojom dlhoročnom vývoji pomerne voľne.

Takou totožnosťou sa rozumie jedinečnosť, resp. nepochybná identifikácia skutku ako udalosti vo vonkajšom svete. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatel'a alebo totožnosť jeho následku, a to aspoň v relevantnej (podstatnej) časti.

Ak sa teda vykonaným dokazovaním zistia odlišné okolnosti žalovaného činu, avšak vyššie uvedené kritériá sú zachované, súd je povinný skutok (skutkovú vetu) upraviť v odsudzujúcom rozsudku a rozhodnúť o ňom ako o trestnom čine (ak sú naplnené zákonné znaky tohto činu).

Čiastkovo odlišné okolnosti miesta, času, spôsobu spáchania alebo následku činu teda neznamenajú porušenie totožnosti skutku, je potrebné, aby skutok, pre ktorý bol páchatel' uznaný za vinného, zodpovedal skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a podaná obžaloba, a to podľa vyššie uvedených kritérií.

Tieto kritériá sú v prípade skutku v bode I. výroku napadnutého rozsudku (i v prípade ostatných skutkov finálneho odsúdenia, teda v súhrnnej jednote obsahu výrokov rozsudku ŠTS a najvyššieho súdu), splnené.

Skutok v bode I. napadnutého rozsudku korešponduje bodu 1 podanej obžaloby i pri jeho súdom vykonanej vecnej úprave (vylúčením konania proti obž. [REDAKOVANÉ] zo spoločného konania a oslobodením viacerých obžalovaných spod obžaloby ide aj o úpravu personálnu).

Podstatou dotknutého skutku je vytvorenie štruktúry spoločenstva „[REDAKOVANÉ]“ obžalovaným [REDAKOVANÉ] so zameraním skupiny na určité druhy trestnej činnosti, páchanej v [REDAKOVANÉ] a jej širšom okolí od roku 2005 a členstvo ďalších osôb v tomto zoskupení, ako aj činnosť pre zoskupenie a jeho podpora, pričom ide o konanie zodpovedajúce ustanoveniu § 296 Tr. zák.

Rôzne formulované námietky (prakticky u všetkých odsudzujúcim rozsudkom dotknutých obžalovaných), zamerané na mechanické porovnávanie obžaloby (bodu 1) a rozsudku (bodu I.), sú v zmysle skôr uvedeného výkladu vecne neopodstatnené.

Nie sú dôvodné ani námietky, smerujúce k nenaplneniu znakov skutkovej podstaty zločinu podľa § 296 Tr. zák., vzhľadom na legálnu definíciu zločineckej skupiny uvedenú v § 129 ods. 4 Tr. zák. Táto kvalifikačná otázka je podrobne rozobraná v odôvodnení napadnutého rozsudku.»

Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vzal do úvahy aj obsah rozsudku špecializovaného trestného súdu, ktoré tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Z obsahu odôvodnenia špecializovaného trestného súdu vyplýva, že špecializovaný trestný súd sa v dostatočnej miere vysporiadal s otázkou naplnenia skutkovej podstaty zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny. Špecializovaný trestný súd zaradil sťažovateľa na tretí stupeň úrovne riadenia zločineckej skupiny, pričom v skupine mal pôsobiť „od vytvorenia spoločenstva do 15. 11. 2011 v regióne Bratislava. Súd dobu a miesto ustálil na základe dôkazov vyhodnotených v skutku II 9/ odôvodnenia.“. Špecializovaný trestný súd vykonal v predmetnej trestnej veci rozsiahle dokazovanie. Svedkov, ktorých výpovede považoval za smerodajné k uznaniu viny obžalovaných (vrátane viny sťažovateľa), podrobil aj znaleckému skúmaniu, pričom na základe výsledkov tohto znaleckého skúmania posudzoval aj vierohodnosť ich výpovedí. Z rozsudku špecializovaného trestného súdu ďalej vyplýva, že pri výsluchu svedkov súd prvého stupňa bral do úvahy aj ich duševnú úroveň, spôsob prednesu výpovede, ich mimiku, pamäťovú vybavenosť, pričom za preukázané považoval len tie skutkové okolnosti, ktoré boli podporené viacerými navzájom sa dopĺňujúcimi dôkazmi.

Rovnako sa otázkou vierohodnosti výpovede svedkov zaoberal aj najvyšší súd, ktorý v odôvodnení napadnutého rozsudku rozviedol, prečo je možné považovať aj výpovede dotknutých svedkov slangovo niekedy označovaných ako „kajúnci“ za vierohodné, pričom následne sa zaoberal aj otázkou hodnotenia dôkazov.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov ústavný súd poukazuje na to, že všeobecné súdy hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku, ktorý vyplýva zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Ústavný súd v tejto súvislosti už viackrát vyslovil názor, podľa ktorého do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo právo na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd venoval dostatok pozornosti aj posúdeniu námietok sťažovateľa vo vzťahu ku skutku v bode II 9b) rozsudku špecializovaného trestného súdu. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: *„čo sa týka kvalifikácie spáchania činu páchatelom ako členom nebezpečného zoskupenia (§ 172 ods. 4 písm. b/ Tr. zák.), táto okolnosť jasne vyplýva z konštrukcie skutkovej vety bodu II. – 9 v jej návetí, čo sa vzťahuje (okrem obžalovaného [REDAKOVANÉ]) aj na obžalovaného [REDAKOVANÉ].“* Rovnako podľa najvyššieho súdu neobstojí ani námietka totožnosti skutku, ktorej kritériá sú už rozobraté (skutok v bode I). Podľa najvyššieho súdu skutok v bode 9 obžaloby je vymedzený tak, že totožnosť skutku je nepochybne zachovaná a drogová trestná činnosť obžalovaných je v príslušnom časopriestore nezameniteľná. K otázke totožnosti skutku, ktorú namieta sťažovateľ, najvyšší súd ďalej uviedol: *«komplexnosť popisu skutku v bode 9 obžaloby a vyššie vysvetlená možnosť, resp. povinnosť súdu upraviť predmet obžaloby podľa výsledkov dokazovania na hlavnom pojednávaní, pri zachovaní kritérií totožnosti skutku v jej skôr uvedenom ponímaní (teda i pri zmene okolnosti spáchania činu, ak je zachovaná jeho podstata), vyvoláva jednoznačný záver, že totožnosť skutku oproti obžalobe bola zachovaná (nebola porušená).*

U skutku v bode 9 obžaloby je popísaný reťazec distribúcie kokáínu a metamfetamínu a finančných tokov s tým spojených, pokiaľ ide o drogu samotnú i o sprievodné dilerké poplatky, rovnako je popísaná pozícia obžalovaného [REDAKOVANÉ] v dotknutej štruktúre medzi [REDAKOVANÉ] a dilermi [REDAKOVANÉ] a inými.

V súdnom rozhodnutí bol upravený začiatok páchania trestnej činnosti na údaj o už skoršom období, čo zodpovedá výsledkom dokazovania a (popri iných upresneniach), jednotlivé realizačné aktivity obžalovaného pri obchode s drogami boli konkretizované podľa vykonaných dôkazov. Táto okolnosť je pridanou hodnotou kvality skutkových zistení rozsudku oproti obžalobe, pritom vykonaná diferenciacia neznamená, že by sa jednotlivé činnosti, predtým pokryté obžalobným celkom, vymykali zo žalovaného rámca. To platí aj pre prípad, že sa takto (oproti homogénnemu popisu dejovej línie v obžalobe) javia ako čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu. Ak sú také časti vybraté zo skôr procesne vytvoreného celku (ktorý pokrýva i čiastkové konania), nie je už (duplicítne, resp. opakovane) potrebné začínať trestné stíhanie a vznášať obvinenie, ani podávať obžalobu.

Najvyšší súd sa nevyjadruje k možným, v neprospech obžalovaných smerujúcim skutkovo-diferenciačným a kvalifikačným zmenám (vrátane použitia kvalifikácie podľa § 172 ods. 2 písm. c/, § 138 písm. b/ Tr. zák.), vzhľadom na nedostatok odvolania prokurátora v neprospech obžalovaného [REDAKOVANÉ] a rovnako aj [REDAKOVANÉ] a (zákaz „reformatio in peius“ v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por.), pričom tieto zmeny by zásadne (pri ukladaní trestu) nezmenili postavenie obžalovaných.

Vo vzťahu k trestnoprocesnému postupu proti osobám [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a v tomto kontexte proti ich svedeckým výpovediam, ako ich namieta obžalovaný [REDAKOVANÉ], najvyšší súd odkazuje na vyššie uvedené okolnosti, rovnako pokiaľ ide o nezaistenie konkrétnej drogy v trestnom konaní a pokiaľ ide o (obsahovo zhodne s obžalovaným [REDAKOVANÉ]) namietané rozpory vo výpovediach svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Úprava skutkových zistení súdom oproti obžalobe vo vzťahu ku nezaradeniu; do skutkovej vety fyzického trestania určitých osôb, ako aj vo vzťahu k výške vyberaných poplatkov, je prípustná a na finálnych záveroch nič nemení.

Nedostatok zaradenia látky metamfetamín do zoznamu podľa prílohy zákona o omamných a psychotropných látkach je namietaný obžalovaným [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k obžalobe, pričom rozsudok toto zaradenie obsahuje. Navyiac, ide o právnu charakteristiku

omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá by nemusela byť súčasťou skutkovej vety výroku rozsudku, aj keď je také riešenie obvyklé.

Použitie okolnosti spáchania činu páchatelom ako členom nebezpečného zoskupenia je dané členstvom obžalovaného v zločineckej skupine „[REDAKOVANÉ]“ so zameraním aj na drogovú trestnú činnosť a spáchaním trestnej činnosti uvedenej v bode II. – 9 b) v rámci činnosti tejto skupiny a v rámci podriadenosti obžalovaného [REDAKOVANÉ] obžalovanému [REDAKOVANÉ] (čo je zrejmé z návetia tohto bodu)...

Záver o vine obžalovaného nespochybňuje redukcia skutkových zistení oproti obžalobe, teda účasť len na predaji metamfetamínu, nie aj kokainu.»

Právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého totožnosť skutku neznamena, že musí ísť od začiatku trestného stíhania až do jeho skončenia o úplnú zhodu udalostí, o ktorých sa rozhoduje, považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný. Vykonávaním dôkazov sa získané poznatky o skutočnostiach môžu meniť, niektoré údaje môžu odpadnúť a naopak, niektoré pristúpiť, nesmie sa však zmeniť podstata skutku. Podstata skutku bude zachovaná, ak bude zachovaná totožnosť konania alebo následku, prípadne aj ich čiastková zhoda. Pre zachovanie totožnosti skutku nemajú vplyv zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré skutok individualizujú (čas, miesto, spôsob vykonania, spolupáchatelia...), ak inak totožnosť konania zostala zachovaná (*uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 2/2012 z 3. októbra 2012*).

Ústavný súd pri posudzovaní, či bola zachovaná totožnosť skutku, vychádzal z porovnania obžalobného návrhu zo 7. mája 2013 s rozsudkom najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom špecializovaného trestného súdu, pričom dospel k záveru, že právny záver najvyššieho súdu o dodržaní zásady totožnosti skutku je z ústavného hľadiska udržateľný.

Vo vzťahu k ostatným námietkam, ktoré sťažovateľ predostrel vo svojej sťažnosti, a po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom špecializovaného trestného súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v spojení s rozsudku špecializovaného trestného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné

otázky, ktoré súvisia s predmetom súdnej ochrany. Najvyšší súd v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci, jeho úvahy (s prihliadnutím na argumentáciu špecializovaného trestného súdu) vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne udržateľné. Napadnutý rozsudok je aj náležite odôvodnený.

V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2016